

BIBLIOTEKA KRAKÓW

II 2023 | NR 2 (63)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

**Konkurs
„Czytelnik Roku 2023”**
s. 3

**10. Konkurs
im. Anny Świrszczyńskiej**
s. 5

**Gabinet Jerzego
Pomianowskiego**
s. 7

Na okładce: Gabinet Jerzego Pomianowskiego w Bibliotece Głównej, fot. Radosław Kurzeja

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Jan Brodowski, Paweł Czachor, Artur Czesak, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska, Małgorzata Kosmała, Greta Lemańska, Klaudia Maj, Irmina Młynarczyk, Janusz M. Paluch, Agnieszka Sabak, Ewa Strach, Anna Szczerbowska, Piotr Wasilewski, Agnieszka Woś, Barbara Zajączkowska

Fotografia we wstępniku: Krzysztof Lis

Wydawca: **Biblioteka Kraków**

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:

Sekretariat: tel. 12 61 89 100

(czynny w godz. 8.00–15.30)

E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska

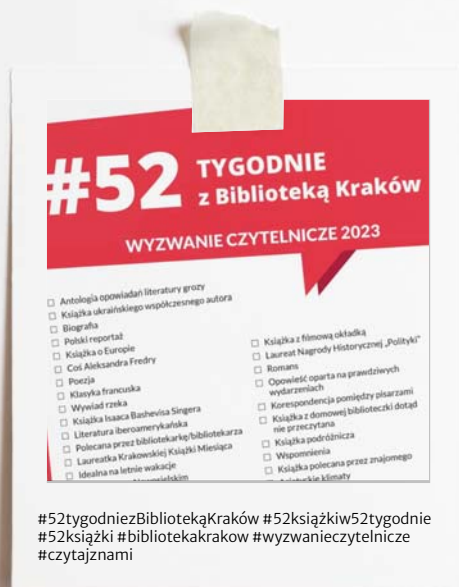
Skład i przygotowanie do druku: FALL, www.fall.pl

Nakład 2000 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

#52tygodnieBibliotekąKraków #52książkiw52tygodnie
#52książki #bibliotekakrakow #wyzwanieczytelnice
#czytajznami

Izabela Ronkiewicz-Brągiel

Redaktor naczelna

Piękne czy wierne?

Czy sięgacie po swoje ulubione powieści w nowym tłumaczeniu? Kochacie *Anię z Zielonego Wzgórza*, czy jesteście zafascynowani *Anne z Zielonych Szczytów* w tłumaczeniu Anny Bańkowskiej? A może z niecierpliwością oczekujecie na powtórne tłumaczenia powieści E. Hemingwaya, J. Conrada, W. Faulknera, F. Dostojewskiego czy A. Christie?

W ostatnim czasie na bibliotecznych półkach pojawiają się nowe przekłady klasyków, w tym najpoczytniejszych książek dla dzieci i młodzieży. Niestety powtórne tłumaczenia często przechodzą niezauważone, rzadko są omawiane i wywołują dyskusje, chociaż bohaterowie powieści odzyskują swoje prawdziwe imiona, przywracane są właściwe nazwy geograficzne, a nawet nazwy roślin i zwierząt. Nowy język ma ogromny wpływ na recepcję, czyli odbiór utworu przez czytelnika. Większość współczesnych tłumaczy podkreśla lojalność wobec autora oraz chęć oddania wszystkich zawartych w tekście sensów i naprawienia błędów poprzedników. W przeszłości wydawcy akceptowali zarówno drastyczne cięcia tekstu i skróty, jak i dopisywanie wymyślonych przez tłumacza fragmentów. W lutym numerze „Informatora” chcieliśmy zwrócić Państwa uwagę na „stare” tytuły w nowym tłumaczeniu i zachęcić do nowego odczytania klasyki literatury.

W lutym startujemy z nową edycją konkursu „Czytelnik Roku”, zapraszamy też do udziału w wyzwaniu czytelniczym #52 tygodnie z Biblioteką Kraków i wielu innych wydarzeniach, które przygotowujemy w filiach, Bibliotece Głównej i Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”. Szczegółowy harmonogram znajdziecie Państwo w naszym miesięczniku i na stronie internetowej.

Izabela Ronkiewicz-Brągiel

I ty możesz zostać Czytelnikiem Roku!

Biblioteka Kraków zaprasza na kolejną edycję konkursu „Czytelnik Roku”. Nowa formuła, którą zaproponowaliśmy w 2022 roku z okazji obchodów 5-lecia utworzenia Biblioteki Kraków, przypadła czytelnikom do gustu, co przełożyło się na rekordową liczbę zgłoszeń. W bieżącym roku postanowiliśmy kontynuować tę formułę konkursu.

Dziewiąta edycja konkursu rozpocznie się 2 lutego i potrwa do 31 grudnia 2023 roku. Uczestnicy będą mogli zdobyć tytuł „Czytelnika Roku” oraz tytuł „Czytającego Rodzica” (dla rodzica lub opiekuna prawnego dziecka do 6. roku życia, które zgłoszono do udziału w konkursie). Aby wziąć udział w zabawie, należy wypełnić i złożyć Kartę Zgłoszenia w wybranej filii Biblioteki Kraków. Następnie wydany zostanie Paszport Czytelnika, w którym zbierane będą pieczętki za wypożyczone, przeczytane i zwrócone książki i/lub audiobooki. Najbardziej aktywni czytelnicy, czyli tacy, którzy zdobędą 150 pieczętek za zwrócone

książki i/lub audiobooki oraz przynajmniej jedną pieczętkę za udział w wydarzeniu kulturalnym, uzyskają tytuł „Czytelnika Roku” lub „Czytającego Rodzica”, co wiąże się atrakcyjnymi wyróżnieniami (zaproszeniem na galę finałową, dyplomem i nagrodami okolicznościowymi), a zwłaszcza z czytelniczą satysfakcją. Dodatkowo w czasie trwania konkursu uczestnicy po zdobyciu kolejno 50 i 100 pieczętek będą mogli otrzymać upominek. Najważniejsze informacje oraz wszelkie szczegóły dostępne w regulaminie na www.biblioteka.krakow.pl.

Tegorocznymi partnerami konkursu są: Galeria Bronowice, Krakowski Teatr Scena STU, Wydawnictwo Literackie sp. z o.o., Krakowskie Biuro Festiwalowe operator programu Kraków Miasto Literatury UNESCO.

| Radosław Kurzeja

Jacek Dehnel i Piotr Tarczyński

Spotkanie autorskie na temat książki *Tajemnica domu Helclów* w Domu Helclów 16.01.2023. **Prowadzenie:** Tomasz Pindel

Nowohucianka w Swoszowicach

Rozmowa z kierowniczką Filii nr 35 – Danutą Gabryś

A.S.-M.: Do której godziny w nocy najdłużej siedzi Pani zaczytana w książce? [pytam znad kawy panią Danutę].

D.G.: Ostatnio to nawet do 4 nad ranem.

Hardcore! A co najchętniej?

Oczywiście literaturę polską. Od zawsze... No ale też Nicholasa Sparksa, Richarda Paula Evansa, Lucindę Riley, Leilę Meacham, Kristin Harmel, Kristin Hannah. Ale Kraszewski przeczytany ileś razy od A do Z!

I faktycznie trzyma próbę czasu? Bo mam wątpliwości.

Wytrzymuje, moim zdaniem, ale jeśli mówimy o powieściach bardziej obyczajowych niż historycznych. Odwrotnie już mniej.

Wrosła nam już Pani w krajobraz swoszowicki. Wcześniej jednak była Nowa Huta – ile lat?

35 lat mieszkałam na osiedlu Szkolnym. Rodzice, jak wiele par w tamtych czasach, poznali się w Hucie – tata przyjechał z Kieleckiego, budował pierwsze osiedla, potem pracował w stalowni martenowskiej, mama pochodziła z Bochni. Całe moje dzieciństwo i młodość to Huta. To były inne czasy, my, małe dzieci, bawiliśmy się w ogródkach jordanowskich, a rodzice stali w kolejkach po papier toaletowy.

I nikt was nie pilnował.

Pilnował. Jakiś rodzic zostawał, a ci, którzy „upolowali” cenny papier toaletowy, dawali mu po rolce w podziękowaniu. Dla młodych takie rodzajowe obrazki to dziś totalna abstrakcja. No ale pamiętam też stawianie pomnika Lenina, obalanie Lenina, rozruchy, stan wojenny. Burzliwe czasy. A w chowanego bawiliśmy się na podwórkach i „zwiadaliśmy” schrony, które znajdowały się w piwnicach bloków. No i oczywiście biegałam do bibliotek, moimi ulubionymi były te na Stalowym i na Zgody.

Ale w końcu wylądowała Pani w pracy w bibliotece na Starym Kurdwanowie przy ul. Cehowej.

Tak, w bibliotece zaczęłam pracę w 1994 roku, najpierw w Filii nr 5 Podgórskiej Biblioteki, z tym że to nie było trafione miejsce – w piwnicy, ciągle nas zalewało, ładnie się mówiło, że „wybijają wody gruntowe”. I w końcu przenieśliśmy się tutaj, do Swo-

szowic na Chałubińskiego, i wszystko się dobrze ułożyło. A po utworzeniu Biblioteki Kraków powstała tu jej Filia nr 35. Świetnie współpracuje się z tutejszą szkołą nr 43, przedszkolem nr 132, no i mam szczęście do radnych w dzielnicy, zawsze mogę się do nich zwrócić z prośbą. Robimy tutaj dużo fajnych wystaw, a teraz mamy jeszcze pięknie urządzone ogródki, więc od wiosny znacznie się tu jeszcze więcej dzieć.

Musimy postawić zatem w ogródku trochę leżaków. A w jakim wieku jest nasz najmłodszy swoszowicki czytelnik?

A chyba trochę ponad roczek, mama go zapisała. Dzieci to uroczy czytelnicy, ostatnio wchodzi jeden i od progu rzuca z najpoważniejszą miną na świecie: „A mnie w Boże Narodzenie wypadł ząb!”.

A najstarszy? Pamiętam, że na Grzegórkach rok temu składaliśmy życzenia naszej setuletniej aktywnej czytelnicy.

Stulatków nie mamy. Ale niewiele brakuje, jest czytelnik w wieku 95 lat. I powiem Pani – oj, chciałabym mieć taki umysł w tym wieku!

Mój syn się niesamowicie dziwi, gdy mu mówię, że w młodości czytaliśmy książki tak, jak się dziś ogląda seriale na Netflixie. Nagle – wszyscy czytaliśmy longiem całą Musierowicz. Albo całego Pana Samochodzika. I wszyscy rozmawiali o tym, co już

przeczytali, a co dopiero zaczną. Czy zrobił ze zdziwienia.

Tak, pamiętam, że jak komuś udało się złapać z biblioteki Rodziewiczównę, to cała klatka ekspresem czytała, zanim książka poszła do zwrotu. Ale jeśli chodzi o czytelników pasjonatów, to mamy tu takich niemało. Mam na przykład taką czytelniczkę, chodzi do I klasy, prawie 3 książeczki z pieczętkami już zapełniła [pieczętki do paszportu „Czytelnik Roku” – A.S.-M.]. Poza tym wiele osób naprawdę żyje książkami, mówi się przy tym, że mężczyźni nie czytają, a ja bym się nie zgodziła z tym.

Pani czyta po nocach, a inni domownicy?

Oj, cały dom czyta, wnuczki, córka i zięć. No z wyjątkiem naszego psa Liska. Wzięliśmy go ze schroniska, wcześniej przez wiele lat były koty, ale jeden z domowników dostał alergii, więc teraz mieszkamy z psem. Bo jak nie ma w domu zwierzęcia (no i książek!), to nie jest dobrze...

Co dziś czytają chętnie?

Oczywiście Mroza, Jaxę, ale widzę lekki przesyt. Dobrze stoją Bulicz-Kasprzak, Świętek czy Paszyńska. Zbeletryzowana historia jest na topie. Cały czas wypożyczane są książki Cobena, Bondy, Chmielarza, Miśchalak, Frączek, Sapkowskiego i wielu innych autorów.

| Rozmawiała: Agnieszka Staniszevska-Mól

Biblioteczne spotkania z logopedkami

Od lutego Filia nr 20 (ul. Opolska 37) oraz Filia nr 31 (ul. Jana Kantego Przyby 10) Biblioteki Kraków zapraszają rodziców z dziećmi do udziału w nowym cyklu zajęć *Biblioteczne spotkania z logopedkami*. Pracownicy Katedry Logopedii i Zaburzeń Roz-

woju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie są czynnymi logopedkami, na co dzień prowadzącymi diagnozę, terapię dzieci i dorosłych z różnymi zaburzeniami rozwoju oraz funkcjonowania. Podczas zaplanowanych spotkań możliwe będzie uzyskanie informacji dotyczących proponowanych tematów, ale także szeroko pojętej logopedii: rozwoju dzieci, problemów z mową, wymową, uczeniem się, koncentracją oraz relacjami społecznymi. Pod okiem kadry naukowej studentki logopedii oraz członkinie Sekcji Logopedycznej Studenckiego Koła Naukowego Polonistów UP poprowadzą z dziećmi ćwiczenia wykorzystywane w terapii logopedycznej, które mogą stanowić inspirację dla rodziców do zabaw z dziećmi. Konsultacje pozwolą na wstępne rozpoznanie problemu oraz ustalenie dalszego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego. Zachęcamy do spotkań, rozmów, a przede wszystkim do wczesnego reagowania na trudności sygnalizowane przez dzieci. Za-

planowano następujące spotkania: „Wspomaganie rozwoju mowy dziecka od urodzenia do 6. roku życia”, „Jak wspierać koncentrację dziecka? (wiek przedszkolny i wczesnoszkolny)”, „Aby język giętki... – konsultacje i ćwiczenia wymowy dzieci od 3. roku życia”, „Twoje dziecko nie musi mieć dysleksji... konsultacje rozwoju dzieci od 2. do 10. roku życia”, „Czytanie jest fajne – nauka czytania dla małych i dużych”, „Wspomaganie dziecka z trudnościami w czytaniu”, „Nauka języka przez zabawę”, „Rozmowy o czytaniu książek. Jak zachęcić dzieci do czytania. Od 10. miesiąca do 10. roku życia”, „*Język lata, jak łopata* – logopedyczne problemy u dzieci z wadami wymowy i zgryzu”, „Dziecko na progu dojrzałości szkolnej”. Szczegółowe informacje na temat zajęć publikowane będą w kalendarium wydarzeń w niniejszym „Informatywie” oraz na stronie internetowej www.biblioteka.krakow.pl. Zapraszamy!

I Zespół logopedyczny

Biblioteka Kraków oraz Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa ogłaszają 10. Konkurs im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki 2023

Zapraszamy poetów, którzy marzą o debiucie książkowym, do udziału w dziesiątej już edycji konkursu na najlepszy zestaw wierszy 2023 roku. Nagrodę w konkursie stanowi wydanie wybranego przez jury tomu poetyckiego, spotkanie autorskie oraz promocja książki podczas tegorocznej NOCY POEZJI. **Na zgłoszenia czekamy do 30 kwietnia 2023 r.**

Ideą zainicjowanego w 2014 roku przez Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa konkursu jest promocja debiutów poetyckich poprzez wsparcie autorów u progu ich kariery zawodowej. Od roku 2021 organizatorem Konkursu jest Biblioteka Kraków. Patronką konkursu, począwszy od 2. edycji (2015), została Anna Świrszczyńska (1909–1984), wybitna polska poetka, autorka m.in. słynnego tomu *Jestem baba* (1972), która do-

konała swoistej rewolucji w polskiej poezji, zarówno pod względem języka, jak i treści. Czesław Miłosz w poświęconej poetce książce *Jakiegoż to gościa mieliśmy* napisał, że Anna Świrszczyńska pod wieloma względami „wyprzedziła swój czas”. Jako cór-

ka malarza swobodnie poruszała się „wśród znaków całego kulturalnego dziedzictwa”. O sprawach codziennego życia pisała tak „jak żadna poetka polska się nie odważyła”. Już jej wczesne wiersze, „stylizowane, intertekstowe, jak się dziś mówi, naśladują, udają, parodiują, igrają, czyli stosują sposoby, które stały się modne dopiero przy końcu stulecia” (cyt. za: Cz. Miłosz, *Jakiegoż to gościa mieliśmy*, Kraków 2012, s. 46–47, 113). Wiersze Anny Świrszczyńskiej przetrwały próbę czasu.

Dodatkowe informacje dostępne na www.biblioteka.krakow.pl oraz pod numerem tel. (+48) 12 618 91 00 w. 138 lub 797 303 001 w godzinach od 8.00 do 15.00 (od poniedziałku do piątku).

Nie tylko *Opowieść wigilijna*. Najlepsze powieści Dickensa

Wszyscy znamy *Opowieść wigilijną*, opowiadanie o skąpcu nazwiskiem Scrooge, którego w wigilijną noc nawiedzają Duchy świąt Bożego Narodzenia. Pod wpływem ich wizyt niemiły, ordynarny Ebenezer przechodzi prawdziwą przemianę – otwiera swoje serce na innych, łagodnieje, a skąpstwo zamienia na hojność i dobroduszość.

Czy wiecie jednak, że opowiadanie to Charles Dickens napisał tylko po to, by spłacić swoje karciane długi, a jego ogromny sukces był dla niego samego, jak i dla jego wydawców, sporym zaskoczeniem? W następnych latach autor kontynuował pisanie bożonarodzeniowych opowieści, ale to nie one – a przynajmniej nie wyłącznie one – pozwoliły potomnym nadać mu miano najwybitniejszego przedstawiciela angielskiej powieści społeczno-obyczajowej drugiej połowy XIX wieku. W tym artykule zaprezentuję Wam cztery książki Dickensa, które odniosły ogromny sukces i do dziś poruszają serca i umysły czytelników.

- **Samotnia** – monumentalna, wydana w latach 1852–1853, powieść piętnująca absurdalność brytyjskiego prawa, często bardzo bezwzględного. Nie brakuje w niej wątków kryminalnych, co dla niektórych stanowi podstawę do uznawania *Samotni* za prekursorkę tego gatunku w literaturze. Nietypowe dla prozy wiktoriańskiej jest wprowadzenie rozdziałów pisanych z perspektywy Esther Summerson – osieroconej dziewczyny z nizin społecznych. Książka uznawana jest za najwybitniejsze dzieło Charlesa Dickensa.
- **Dawid Copperfield** – jedna z bardziej przejmujących powieści w dorobku autora, a jak twierdzą badacze jego życia, niepozabawiona również wątków autobiograficznych. To opowieść o Dawidzie, wrażliwym, ale szalenie inteligentnym i utalentowanym chłopaku, który pomimo ciężkiego dzieciństwa zdobywa wykształcenie i wytrwale wspina się po kolejnych szczeblach kariery. Postacie, z którymi styka się młody Dawid, stanowią barwny korowód charyzmatycznych bohaterów stanowiący panoramę angielskiego społeczeństwa XIX wieku.

- **Wielkie nadzieje** – kolejna z powieści Dickensa ukazująca przemianę głównego bohatera. Jest nim Pip, sierota wychowywany przez siostrę i jej męża, kowala. Chłopak zostaje pomocnikiem w kuźni, ale w którymś momencie swojego młodego życia dostaje propozycję, która całkowicie odmienia jego położenie. Anonimowy darczyńca przekazuje mu dużą sumę pieniędzy, ale dodaje jeden warunek – Pip ma wyjechać do Londynu i rozpocząć naukę w szkole. Zdobyty majątek znacząco odmienia jego sytuację, ale w życiu nie ma nic za darmo i młody człowiek będzie musiał zmierzyć się z wieloma przeciwnościami losu.
- **Opowieść o dwóch miastach** – prawdziwy bestseller literatury światowej. Od momentu jej wydania, co miało miejsce w 1859 roku, sprzedano już ponad 200 milionów egzemplarzy. Dla mnie to faworytka wśród książek Dickensa i jedna z moich ulubionych książek w ogóle. To opowieść o (nie)sprawiedliwości i ucisku, a także przestroga przed tym, że czasem ofiary tych dwóch mogą stać się oprawcami jeszcze groźniejszymi niż ci, z którymi przyszło im się stykać. W tle barwne uliczki Londynu i Paryża, nad którym niespokojnie powiewa sztandar Rewolucji Francuskiej.

| Agnieszka Woś

Słowa dusza ludzka

W Bibliotece Głównej przy ul. Powroźniczej 2 jest pokój muzealny Jerzego Pomianowskiego. Znajdują się tutaj różne pamiątki, kolekcja fajek, zegarków, lasek, ale też część księgozbioru profesora, publicysty, eseisty, scenarzysty. Zapewne środowisko wielokulturowej i wielojęzycznej wówczas Łodzi, gdzie urodził się i wychował, wywarło znaczący wpływ na dalsze losy tłumacza literatury. Pierwsze próby z przekładem Pomianowski rozpoczął, jeszcze będąc w gimnazjum, kiedy węgry spędzał w pobliskiej bibliotece. Zaczytywał się wtedy namiętnie wierszami Ericha Kästnera oraz podejmował się pierwszych prób przekładu utworów innych współczesnych autorów niemieckich. Dzięki żarliwej pasji do czytania po ukończeniu liceum, zachęcony przez Tadeusza Kotarbińskiego, rozpoczął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego. Jednak dopiero po wojnie, w 1947 r., ukończył studia medyczne w Moskwie. Zaraz potem powrócił do Polski, podejmował się różnych zajęć – był lekarzem, krytykiem teatralnym, scenarzystą, wykładowcą, a nawet kierownikiem literackim Teatru Narodowego.

W tym czasie Jerzy Pomianowski kontynuował przygodę z przekładem i zaczął tłumaczyć utwory dramatyczne rosyjskich autorów. Były to między innymi dramaty Lwa Tołstoja *Płody edukacji* (1952), *Żywy trup* (1954), *Potęga ciemnoty* (1971), Eugeniusza Szwarca *Człowiek i cień* (1959), *Baśń o zmarłym czasie* (1963), *Dwa klony* (1963), Antoniego Czechowa *O szkodliwość palenia tytoniu* (1971), Izaaka Babla *Zmierzch* (1967) i wiele innych drobnych utworów.

Po wydarzeniach 1968 roku Jerzy Pomianowski był zmuszony emigrować do Włoch, gdzie na różnych uniwersytetach wykładał

literaturę polską. W tym czasie na język włoski przełożył między innymi utwory Aleksandra Fredry i Karola Wojtyły, wydał antologię wierszy polskich. Spotkanie z Jerzym Giedroyciem zaowocowało przekładem, jeszcze z maszynopisu Aleksandra Sołżenicyna, *Archipelagu Gułag*, który prawie natchmiał czytano w radiu Wolna Europa, dopiero później ukazał się drukiem. Warto zwrócić uwagę, że choć tłumaczenie było robione w wielkim pośpiechu, tekst ten do dzisiaj jest uznawany za najlepszy przekład dzieła Aleksandra Sołżenicyna na język polski. Świadczy to o wybitnych umiejętnościach tłumacza, pieczołowitym podejściu

do każdego słowa, traktowaniu przekładu z szacunkiem dla autora i tekstu.

Dzięki przekładom Pomianowskiego możemy czytać poezję Anny Achmatowej, Osipa Mandelsztama, Aleksandra Puszkina, a także dzieła Andrzeja Sacharowa oraz wiele innych utworów autorów rosyjskojęzycznych.

Niestety trzeba stwierdzić, że dotychczas nikt nie podjął się próby sporządzenia kompletnej bibliografii twórczości Jerzego Pomianowskiego. Dopiero wówczas będzie można mieć pełny ogląd i poznać rzeczywistą wartość jego dorobku i wkładu w rozwój kultury polskiej.

| Greta Lemańaite

Klasyka a powieść graficzna

Komiks pojawił się na rynku wydawniczym już dobrze ponad sto lat temu, bo na przełomie XIX i XX wieku, kiedy to wykształcił się z popularnych wówczas satyrycznych grafik z codziennej prasy. Przez lata kojarzony był głównie z Kaczorem Donaldem i opowieściami superbohaterskimi. Rzesze czytelników omijały komiksy szerokim łukiem, nie uznając ich za „prawdziwą” literaturę. Te czasy na szczęście są już za nami, a dziś powieść graficzna bije rekordy popularności. Sporo nowych pozycji na rynku wydawniczym nawiązuje czy wręcz adaptuje słynne pozycje z klasyki literatury. W tym tekście chciałabym wspomnieć raptem o paru, które niedawno zwróciły moją szczególną uwagę.

Zabić drozda Harper Lee to książka, która wstrząsnęła Ameryką w 1960 roku. Opowieść o konflikcie rasowym i klasowym, hipokryzji, ale i heroizmie. Jej bohaterka, kilkuletnia dziewczynka, próbuje zrozumieć to, co się wokół dzieje i – choć jest zaledwie dzieckiem – nie godzi się na nietolerancję i zło, które zauważa w swoim mieście. Za komiksową adaptację i ilustracje odpowiada Fred Fordham, który dał tej klasycznej już opowieści drugie życie. Co znamienne, spadkobiercy dorobku Harper Lee całkowicie ją zaaprobowali i docenili. Dla mnie zaś to jedna z najlepszych powieści graficznych, jakie kiedykolwiek czytałam.

Jak Kurt Vonnegut, to przede wszystkim *Rzeźnia numer pięć*. Szalenie ważna książka! Kiedy wyszła w 1969 roku, zmusiła opinię publiczną do zmierzenia się z niewygodnymi wydarzeniami z okresu II wojny światowej, przede wszystkim brytyjsko-amerykańskim bombardowaniem Drezna w lutym 1945 roku. W latach 60. nie mówiło się o nim i wiele osób w ogóle nie miało świadomości, że takie naloty miały miejsce. Dzięki książce Vonneguta nie tylko zaczęto rozmawiać o tym, co się wówczas stało, ale i rozpoczęła się dyskusja publiczna dotycząca zasadności samego bombardowania. Adaptacja komiksowa w wykonaniu scenarzysty Ryana Northa oraz rysownika Alberta Monteysa jest pierwszą tak wiernie ukazującą to prawdopodobnie najważniejsze antywojenne dzieło.

Agatha Christie to klasa sama w sobie. Królowa kryminału, która nie traci na popularności już od ponad stu lat (jej pierwsza powieść wydana została w 1920 roku!). Teraz jej książki przeżywają nie drugą ani

trzecią, ale chyba już czwartą młodość dzięki komiksowym adaptacjom. Choć wydał ich kilka, moją szczególną uwagę zwróciło przede wszystkim *Morderstwo w Orient Expressie*, czyli prawdopodobnie najpopularniejsza powieść autorki, której zakończenie wciąż wbija w fotel. Za scenariusz komiksu odpowiedzialny jest Benjamin von Eckartsberg, a rysunkami zajął się Chaiko. Bardzo klimatyczna opowieść, która jeszcze zyskuje dzięki grafikom w stonowanych kolorach.

Mówiąc o klasycie literatury, nie sposób nie wspomnieć o prawdziwych perłach w koronie. *Iliada* i *Odyseja* to spektakularnie napisane eposy, które historycznie przypisywane są Homerowi. Obaj powstały w VIII lub VII wieku p.n.e., ale nadal – po do-

brze ponad 2000 lat – są wznawiane, czytane i analizowane. Kwestią czasu zatem było, aż za ich adaptację wezmą się twórcy komiksów. Dokonali tego w końcu Luc Ferry, Clotilde Bruneau, Pierre Taranzano, Giuseppe Baiguera i Giovanni Lorusso. I jak im to wyszło! Bardzo dobre odwzorowanie klasycznych historii okraszzone barwnymi, dokładnymi ilustracjami. Doskonała opcja dla tych, którzy boją się sięgnąć po same eposy z obawy, że te ich przytłoczą. Bardzo mocne polecenie z mojej strony!

PS. Mnóstwo świetnych komiksów znajdziecie w Punkcie Bibliotecznym Filii nr 31 przy ul. Zachodniej 7/3a oraz w Filii nr 49 na os. Tysiąclecia 42!

| Agnieszka Woś

Hemingway na nowo

Już sam tytuł przyciąga dziwną konstrukcją zdania. Nawet ci, którzy znają wcześniejsze wydanie, mają problem z rozpoznaniem utworu. Istota dotyczy pierwszej książki Ernesta Hemingwaya *Słońce też wschodzi*, w tłumaczeniu Macieja Potulnego *Zaś słońce wschodzi*. Autor zawsze kojarzył mi się z męską literaturą, dość twardą, ale też niezwykle obrazową i nastrojową. Patrząc przez pryzmat *Komu bije dzwon*, ciągle uznaję go za rodowitego Hiszpana, a był Amerykaninem. W debiucie literackim opisuje życie *straconego pokolenia* po Wielkiej Wojnie. Jest modernistyczny Paryż ze słynnymi kawiarniami; jest wręcz mistyczna Hiszpania z Pampeluną, korridą i wielką fiestą. Dużo alkoholu, zabaw, nowoczesnego podejścia do relacji... i jest wielka pustka. Bohaterowie błądzą w próżni, nie umieją wytyczyć sobie celów, żyć według wartości nadających sens. Tłumacz wyznaczył sobie ambitne zadanie – uwspółcześić język tak, by młodemu czytelnikowi przybliżyć klasykę. Dlatego w mowie postaci pojawiają się przekleństwa, których w takiej ilości ówczesni raczej nie stosowali. Pojawiają się z pozoru błędne konstrukcje gramatyczne, zmuszające do zastanowienia się. Wiele można zarzucić uwspółcześionej stylistyce. Można ją nawet określić efekciarstwem – bardzo uwiera, zwraca na siebie uwagę, zatrzymuje bieg przeżywania akcji. Wydaje mi się jednak, że czemuś to posłużyło i wypełniło swoje zadanie. Ten styl może się nie podobać, jednakże intensyfikuje doznanie życiowego bezsensu bohaterów.

| Paweł Czachor

ERNEST HEMINGWAY
ZAŚ SŁOŃCE WSCHODZI
tł. Maciej Potulny
Wydawnictwo Marginesy | Warszawa 2022

Miś z Peru!

Czy jest tu ktoś, kto jeszcze nie zna Paddingtona? Jeśli tak, to już spieszę z wyjaśnieniem, kto to taki. Otóż owa sławna na całym świecie osobistość to mały niesforny niedźwiadek, bohater serii książek Michaela Bonda. Futrzasty zwierzak przybywa statkiem, a potem kolejną z Mrocznego Zakątka Peru do Londynu. Na stacji kolejowej „Londyn Paddington” bohater spotyka państwa Brown i tak oprócz imienia zyskuje także dom i nową rodzinę. Książka ta zapoczątkowała serię przygód niezwykle psotnego i uroczego niedźwiadka. Na tego niesfornego małego misia, pomimo że wpada w poważne tarapaty i sprawia kłopoty swoim opiekunom, nie sposób się gniewać, gdyż ma on w sobie niezmiernie pokłady dobroci. Po raz pierwszy polskie dzieci mogły zapoznać się z Paddingtonem w 1971 roku, kiedy to za sprawą Wydawnictwa Nasza Księgarnia ukazało się premierowe wydanie książki *Miś zwany Paddington* w tłumaczeniu Kazimierza Piotrowskiego. Za szatę graficzną odpowiadał wtedy sam Jan Marcin Szancer. Kolejne wznowienia ukazywały się w tym właśnie przekładzie, aż do 2021 roku, gdy wydawnictwo Znak postanowiło trochę odświeżyć dobrze znaną i lubianą książkę, oddając oryginalny tekst w ręce nowej tłumaczki Aleksandry Kamińskiej. Ilustratorką tego wydania jest Peggy Fortnum. Jak wyszło nowe tłumaczenie? Według mnie jest fantastyczne i czyta się wyśmienicie. I choć poprzedniemu przekładowi niczego nie brakowało, to nowe wniosło powiew świeżości językowej. Dodatkowym atutem tego wydania jest *Postscriptum od autora*, czyli parę słów od Michaela Bonda o kulisach powstawania książek o Paddingtonie. Zachęcam do zapoznania się z pierwszą i nową wersją oraz do ocenienia samemu, która bardziej przypadnie Wam do gustu. Niezależnie od tego, które wydanie wybierze, mam nadzieję, że miś Paddington skradnie Wasze serca, tak jak zawładnął moim.

| Anna Jędrzejowska

MICHAEL BOND
MIŚ ZWANY PADDINGTON
tł. Anna Kamińska
Wydawnictwo Znak | Kraków 2021

Test na tchórzostwo

Po lekturze książki Ishbel Szatrawskiej, a właściwie dramatu, który – mam nadzieję – niebawem trafi na deski teatru, *Żywot i śmierć pana Hersha Libkina z Sacramento w stanie Kalifornia*, długo nie zaznacie spokoju. Traumatyczna opowieść zaczyna się awanturą między siostrami, które muszą zająć się pogrzebem zmarłego w domu starców w Sacramento ojca. Jest nim główny bohater dramatu, pochodzący z Łodzi Żyd, Hersh Libkin, któremu cudem udało się przeżyć Holocaust. Po zakończeniu wojny trafia do USA, do Hollywood, gdzie miał spełniać swe marzenia artystyczne. Jedną z pierwszych ról był wódz Komanczów, których mieli grać sami Żydzi... Zamiast słodyczy wolności, trafia pod obserwację FBI, dostrzegającego w przybyszach z Europy agentów komunistycznych. Hersh tęskni za ukochanym Dawidem. Rozdzielił ich Marsz Śmierci. Imaginuje sobie, że Dawid przeżył wojnę i jest komunistycznym działaczem w powojennej Polsce. Od śledztwa FBI uwalnia go choroba psychiczna. Wpada w alkoholizm... Jest też nieudane małżeństwo z Ruth... Akcja toczy się w zawrotnym tempie, momentami zatracza rzeczywistość (jak Hersh po podanym przez córki LSD), gdzie współczesność, gdzie retrospekcja?... Bywa śmiesznie, choć na każdym kroku ławo – jak w życiu... Najtrudniejszy jest jednak test na „tchórzostwo”, któremu poddają czytelnika córki Hersha – Hannah i Lois... Książka opowiadająca o utracie wszystkiego pokazuje, jak wiele w życiu może przejść człowiek, zanim stanie przed obliczem śmierci.

| Janusz M. Paluch

ISHBEL SZATRAWSKA
**ŻYCIE I ŚMIERĆ PANA HERSHA LIBKINA
Z SACRAMENTO W STANIE KALIFORNIA**
Wydawnictwo Cyranka | Warszawa 2022

Książki są jak klucze do drzwi – otwierają dzieci na rozmowę. Gdy przekreścimy już taki klucz, pozwólmy dziecku we własnym tempie uchylać drzwi do świata emocji, relacji społecznych, doświadczania, odkrywania oraz zrozumienia siebie i świata. Niech samo urządza tę przestrzeń rozmowy, a my i książka wspierajmy je w tym. CZYTAJcie I ROZMAWIAJcie!

| Redakcja

Książka do wspierania

Rozpoczynając wsparcie rozwoju dziecka, w pierwszej kolejności warto sięgnąć po książkę o emocjach. W rozmowie zweryfikujcie to, co dziecko już wie na ich temat, z tym, co koniecznie powinno o nich wiedzieć (np. że nie ma złych emocji!). Po może wam w tym znakomita książka *10 kotów*, która tak naprawdę jest o jednym kocie i dziesięciu spojrzeniach na tę samą sytuację. „Fakt: kot rozbił stoik dżemu. Nic więcej”. Ala, właścicielka kota, przygląda się tej sytuacji, „zakładając” różne okulary w kolorach emocji, jakie kolejno odczuwa, i obserwując to, co się stało. Po jakie okulary sięgnęłyby nasze dziecko? Może od razu pojawiłaby się złość, a może nie pojawiłaby się wcale? A co z zazdrością o grzecznego kota koleżanki? Ta sama sytuacja z książki może przecież potoczyć się zupełnie inaczej, jeśli zaangażujemy w nią osobiste emocje dziecka. Nie zapominajcie też mówić szczerze o swoich odczuciach. Na końcu książki znajdziecie opisy każdej z emocji wraz z wyjaśnieniem, dlaczego nawet te mniej przyjemne czasem nam się jednak przydadzą. W układaniu sekwencji kolejno pojawiających się emocji mogą pomóc wam „Humorki” – karty, które można dodatkowo dokupić do książki i układać w trakcie czytania lub po przeczytaniu do wymyślonej lub realnej (doświadczonej przez dziecko) sytuacji. Proponowany wiek odbiorcy: 5–11 lat.

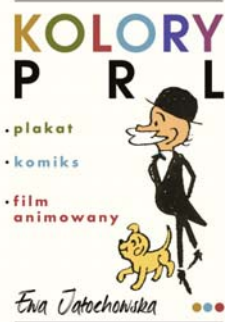
| Roksana Kociołek-Kaszyńska

KATARZYNA SAMOSIEJ

10 KOTÓW

Wydawnictwo Studio Koloru | Łódź 2020

RECENZJE

Kolory szarości

Plakat, komiks oraz film animowany stały się tematem opowieści o sztuce popularnej doby PRL-u snutej przez Ewę Jałochowską. W *Kolorach PRL* autorka nie bez przyczyny jako klucz narracyjny przyjęła chronologię wydarzeń politycznych i społecznych w Polsce lat 1947–1989. To właśnie w burzliwej historii naszego kraju starała się odnaleźć uzasadnienie dla fenomenu kulturowego, jakim była polska szkoła plakatu, wyjątkowość animacji czy masowość opowieści obrazkowych. Wszystkie trzy formy należące do sztuk wizualnych, przede wszystkim zaś ich często skrótowy charakter przekazu, miały odgrywać kluczową rolę w propagandzie minionego systemu. Paradoks polega jednak na tym, że dzięki talentowi twórców we wszystkich dziedzinach udawało się przemyścić treści świadczące o niezależności autorów. Oczywiście ta niezależność była uwarunkowana siłą oddziaływania i represyjności systemu politycznego. Niemniej polscy artyści dzięki talentowi byli w stanie przebić się z kraju wszechobecnej szarości do europejskiego świata sztuki. Nazwiska Pągowskiego (plakat), Rybczyńskiego (pierwszy Oskar w historii polskiej kinematografii) czy Rosińskiego (ikona europejskiego komiksu, twórca Thorgala) znane są poza naszym krajem. I chyba nikt nie ma wątpliwości, że ich autorskie i wyjątkowe spojrzenie zostało ukształtowane przez chęć nadania koloru w czasach szarości.

| Jan Brodowski

EWA JAŁOCHOWSKA

KOLORY PRL

Muza. Sport i Turystyka | Warszawa 2021

Pomiędzy słowami

Praktyka biblioteczna pokazuje, że polecanie opowiadań jest ryzykowne. Popularny jest pogląd, że trudno jest się w nie „zatonąć” i wciągnąć w fabułę ze względu na ograniczoną długość. Mimo to przekornie podsuwam zbiór opowiadań Denisa Johnsona – współczesnego pisarza amerykańskiego, bo jest on zdecydowanie wart bliższego poznania.

Szczodrość syreny to książka, która ma w sobie wszystko, co najlepsze w krótkich formach. Zwięzły, lapidarny język, precyzyjnie opisujący rzeczywistość i stany narratora, oraz doskonałe (niewypowiedziane) puenty, które można wytuskać z poszczególnych historii. Denis Johnson miał wspomnianą umiejętność obserwacji i wykorzystywał ją do niecodziennego opisu zwykłych zdarzeń. Operował językiem konkretnym, który w połączeniu z poetyką wyobraźni otwiera przed czytelnikami szerokie możliwości interpretacyjne. To proza, w której można doszukać się głębokich sensów i znaczeń, zachwycać się stylem autora i poczuciem humoru, nienachalnego i ukrytego pomiędzy słowami.

Akcja opowiadań dzieje się w USA, narratorem jest prawdopodobnie sam autor. Wydarzenia rozgrywają się w różnych miastach Stanów Zjednoczonych, a tam: w domach, kawiarniach, restauracjach. Narrator i bohaterowie często są w ruchu, spędzają czas na rozmowach oraz uważnym przyglądaniu się i komentowaniu rzeczywistości.

Szczodrość syreny to gratka dla osób lubiących rozsmakować się w języku, porozmyślać nad tekstem. Klimat opowiadań przywodzi na myśl kadry filmów Woody'ego Allena, dlatego myślę, że jego fani będą szczególnie zadowoleni z lektury.

| Klaudia Maj

DENIS JOHNSON

SZCZODROŚĆ SYRENY

ł. Krzysztof Majer

Karakter | Kraków 2022

Lepienie zainspirowane

Nie można oderwać oczu. Każdy szczegół jest ważny. Nie ma nic zbędnego. Krótkie, zwięzłe, ale bardzo treściwe informacje. Mnóstwo przyciągających oko fotografii prezentujących proces tworzenia. A przede wszystkim skupienie i spokój, bo właśnie na tym polega praca z gliną.

Mnogość przykładów dzieł wybitnych artystów ceramików ze świata sprawia, że książka nabiera cech raczej albumu niż poradnika. A jednak trudno nie zajrzeć do krótkiego opisu historii ceramiki. Od najstarszych notatek pismem klinowym na glinianych tabliczkach po ceramikę współczesną, tworzenie przedmiotów użytkowych i artystycznych. Aż trudno uwierzyć, jak wiele jest różnych rodzajów gliny – papierowa, lejna, raku, porcelana... Każdemu z nich jest poświęcony osobny rozdział.

Szczegółowe i fachowe opisy każdego etapu – od inspiracji do projektu, doboru materiałów, formowania, sporządzania form do modelowania, opisu ceramiki monumentalnej, całej palety dekoracji i wypalania w piecach. Wszystko to przydatne dla osób zajmujących się tą dziedziną sztuki. Jednak równie ciekawe jest także dla wszystkich, którzy po prostu chcą zanurzyć się w tajemnicach lepienia z gliny. Wyjątkowy surowiec, który w rękach człowieka staje się pięknym przedmiotem. Na co dzień nawet nie zastanawiamy się, ile tajemnic kryje w sobie zwyczajny kubek ceramiczny.

Może być inspiracją do samodzielnej próby zmierzenia się z tak na pierwszy rzut oka prostym, a jakże wspaniałym surowcem.

| Greta Lemańska

STEVE MATTISON
PODRĘCZNIK CERAMIKA. OBSZERNE INFORMACJE NA TEMAT NARZĘDZI, MATERIAŁÓW I TECHNIK
tł. Krzysztof Wojciechowski
Arkady | Warszawa 2021

Stwór

Stwór to łatwa i przyjemna gra, w której jeden z graczy stara się przeciągnąć innych na swoją stronę, reszta zaś próbuje go wykryć i wyeliminować. Tematycznie wcielamy się w grupę ratunkową mającą odnaleźć zaginionych archeologów, którzy badali R'lyeh, jednak jedno z nas wcale nie jest człowiekiem, a tytułowym Stworem.

Mechanika gry jest ciekawa. Interakcje w większości wypadków ograniczają się tylko do współgraczy siedzących po naszej prawej lub lewej ręce. Aby przeciągnąć kogoś na swoją stronę, *Stwór* musi się znaleźć obok tej osoby. Z drugiej strony ludzie (dopóki nie zostaną „zarażeni”) mogą wyeliminować potwora, tylko przebywając obok niego. Początkowo więc nieco czaimy się i staramy uniknąć zarażenia oraz stwierdzić, kto jest antagonistą. Kiedy jednak wszystko staje się jasne, należy tak zagrywać karty, by znaleźć się obok przeciwnika i wyeliminować go, zanim przeciągnie nas na swoją stronę.

Opis zasad początkowo może być dość skomplikowany, ale w praktyce nie są one tak trudne, a mechanika dobrze się sprawdza podczas rozgrywki. Co ważne, w grze może brać udział od 4 do 12 osób, więc pozycja ta przyda się przy wielu okazjach. *Stwór* sprawdzi się znakomicie jako uzupełnienie planszówkowego wieczoru, a niewielkie rozmiary pozwalają go łatwo zabrać w podróż i grać nawet w pociągu.

| Marcin Kłak
Stowarzyszenie Krakowska
Sieć Fantastyki

ANTONIO FERRARA, SEBASTIANO FIORILLO
STWÓR
4–12 osób, ok. 15 minut, od 13 lat
Galakta

Drodzy Czytelnicy! Ależ się cieszymy, że ślicie nam swoje recenzje! Teraz czas na kolejną! Pamiętaj, Ty też możesz być naszym recenzentem – wyślij nam swoją literacką opinię! Możesz ją przelać mailowo (recenzje@biblioteka.krakow.pl); więcej informacji znajdziesz na stronie Biblioteki Kraków. Jaki jest plan? Co miesiąc chcemy czytać Wasze recenzje! Wybieramy najlepsze, które publikujemy i nagradzamy! Do czytania!

| Redakcja

Recenzja Czytelnika

Eliza Piotrowska, którą tak lubimy za *Ciochę Jadzię* napisała przepiękną książkę *Dokta. Opowieść o Wandzie Błęńskiej*. Doktor Wanda Błęńska była misjonarką, która wyjechała do Afryki i przez ponad 40 lat pomagała w Ugandzie osobom chorym na trąd. Książka w formie pamiętnika napisana jest przez dziewczynkę mieszkającą w Bulubie. Jej życie przeplata się z życiem Pani Doktor mieszkającej obok, którą dziewczyna często odwiedza, szuka u niej pomocy, rozmawia o życiu. Dziewczynka dorasta równoległe z Panią Doktor pracującą w szpitalu z chorymi. A Dokta – bo tak ją nazywa nasza główna bohaterka – jest niezwykła. Leczy ludzi, jeździ motorem i zdobywa szczyty gór! Mamy tu historię szczęśliwego i spełnionego życia osoby, która nie boi się iść pod prąd, aby pomagać innym. *Opowieść* jest bardzo pogodna.

Ta książka dla dzieci niejako zmusiła mnie, aby poszperać w Internecie i zainteresować się biografią Wandy Błęńskiej. Dlaczego o niej wcześniej nie słyszałam? Nie wiem...

Znalazłam taki oto przepis na szczęście według Błęńskiej:

- 3 łyżeczki delikatności,
- 2 stoiki pracowitości,
- 3 szczypty skromności,
- 6 garści entuzjazmu (by wypłukać życie z marazmu),
- 8 szklanek miłości,
- 1 dobra – nieskończone ilości!

Polecam tę książkę zwłaszcza starszym przedszkolakom, dzieciom wczesnoszkolnym, ale i nam, dorosłym, a Filii nr 9 dziękuję za możliwość przeczytania książki!

| Dorota Dziedzic

ELIZA PIOTROWSKA
DOKTA. OPOWIEŚĆ O WANDZIE BŁEŃSKIEJ
Wydawnictwo Świętego Wojciecha | Poznań
2019

„Wiersz jest inny, bo odpadł od skóry” – stwierdza Edward Pasewicz w wierszu *Pozdrowienie anielskie* w tomiku *Darkslide*

Fot. Agata Braun

Pozdrowienie anielskie

*Wiersz jest inny, bo odpadł od skóry.
Jest strupem, jak te na kolanie zjadane ukradkiem.
Pełne chuj wie czego, ale smaczny,
samoswój. Stworzony przez upadek,
kraksę rowerową, zatarcie, poślizg,
niefortunne spotkanie. Wiersz jest krwią
po kremacji wszystkich żyłek
i to one tworzą skorupę. I jest z kolan,
łokci, spuchniętej pachwiny.*

*Wiersz jest opuchlizną i jest namacalny,
gdy palcami zbierasz wysięk, plamy
ropy i krwi oglądasz pod słońce –
na opuszku palca wibrują znaczenia:*

*Zdroweś ciało, łaskiś pełne.
Śmierć z tobą.
Błogosławioneś może i tak –
czy mówiłem?*

Czy mówiłem, że psy ujadają?

Edward Pasewicz urodził się 9 czerwca 1971 w Kostrzynie nad Odrą. Młodość spędził w Międzyrzeczu. W 1998 roku wyjechał do Poznania. Pytany na łamach „Gazety Wyborczej” o powody przeprowadzki mówi: „Być gejem, buddystą i poetą na dodatek w małym mieście i nie ukrywać tego – to trudne. Ja nie ukrywałem, jaki jestem. Więc kiedy przez 20 lat patrzył na ciebie trochę jak na wariata, to któregoś dnia możesz mieć dość”. W Krakowie mieszka już od ponad dziesięciu lat. W latach 2010–2015 był członkiem redakcji pisma mówionego „Gadający Pies”. W latach 2014–2020 był prezesem Stowarzyszenia Queerowe Centrum Kultury (QCK). Był dyrektorem Sceny 21 Teatru Nowego. Jest autorem kilku sztuk teatralnych, m.in.: *Lamentacje londyńskie* (2010), *Trzej bracia* (2011), *Cień* (2012), *Piękny chłopiec* (2013), *Wszy pana Lully* (2013), *Dzikie szczury* (2014), *Gry państwowe* (2015). Tworzy także muzykę do przedstawień teatralnych (między innymi do Wernera Koflera *Tanzcafe Lerch*), kameralnych (*Muzyka na wiolonczelę solo*, *Trio waltorniowe*, *Trio klarnetowe*, *I Kwartet smyczkowy*, *Muzyka na sektet smyczkowy*) oraz orkiestrową (*Koncert na wiolonczelę i 18 instrumentów dętych*, *Naive Symphony*).

Debiutował w 2001 roku książką poetycką *Dolina Wilda*. Kolejne tomiki to: *Nauki dla żebraków* (arkusz, 2003), *Wiersze dla Róży Filipowicz* (2004), *th* (2005), *Henry Berryman. Pieśni* (2006), *Drobne! Drobne!* (2008), *Muzyka na instrumenty strunowe, perkusję i cze-*

lestę (wybór wierszy, 2010), *Pałacyk Bertolta Brechta* (2011), *Och, Mitochondria* (2015), *Miejsce* (2017), *Sztuka bycia niepotrzebnym* (2020), *Darkslide* (2022). Jego wiersze były tłumaczone m.in. na: niemiecki, angielski, słoweński, serbski, bułgarski, czeski, hiszpański, włoski, ukraiński i litewski. Duży rozgłos przyniosła mu powieść *Śmierć w darkroomie* (2007). Natomiast w 2021 roku mocno zaznaczył swoją pozycję na rynku wydawniczym książką *Pulverkopf*. To opowieści o splątanych losach Polaków, Żydów, Niemców, Sowieców oraz ich potomków. To wielowarstwowa historia, której fabuła prowadzona jest na różnych planach czasowych. Pisarz skonstruował ją, sięgając po swój warsztat kompozytorski, odwołując się do niemieckiej tradycji muzycznej, w tym do kompozytora Norberta von Hannenheima.

Książki Edwarda Pasewicza wielokrotnie znajdowały się wśród nominowanych do najważniejszych polskich nagród literackich. Został laureatem VII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Jacka Biereżina (2001), był czterokrotnie nominowany do Nagrody Literackiej Gdynia: w 2007 r. za *Henry’ego Berrymana. Pieśni*, w 2009 za *Drobne! Drobne!*, w 2012 za *Pałacyk Bertolta Brechta* i w 2022 za powieść *Pulverkopf*. Był też trzykrotnie nominowany do Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej „Silesius”: w 2009 r. za *Drobne! Drobne!*, w 2012 za *Pałacyk Bertolta Brechta* oraz w 2016 za *Och, Mitochondria* – za ten tom był również nominowany do Nagrody Poetyckiej im. Wisławy Szymborskiej 2016. W 2021 r. otrzymał nominację do Nagrody Literackiej „Nike” za tom *Sztuka bycia niepotrzebnym*, a rok później za *Pulverkopf*. W 2022 r. otrzymał Nagrodę Europy Środkowej Angelus za powieść *Pulverkopf*.

Edward Pasewicz to obserwator codzienności, który na kartach papieru przeżywa i opisuje swoje doświadczenia. Należy też wspomnieć o dużej melodyjności jego utworów. Rytm wiersza i ciała są istotnym elementem jego twórczości. Ciało, które nas ogranicza i od którego nie możemy się uwolnić. Ostatni tomik *Darkslide* mówi m.in. o śmierci ojca. W dusznej atmosferze podmiot liryczny poszukuje sposobów na przeżycie żałoby. Jednak ona jest jak otwarta rana, która się nie goi, a wiersz jak strup, który odpada od skóry.

| Ludmiła Guzowska

Darkslide

Żołnierze dbali o to, by w żwirze były kości –
chrupkie cząstki kolan i łokci. Kamienie i popiół.
Dbali o żwir i sypkie cząstki też dosypywali.
Dłoń na zakręcie, a przy mecie czaszka
ładnie wyprofilowana z gliny i wosku.

W pogodne i beżśnieżne dni, tato,
dało się nawet rozpoznać twoje rysy.
A po kilku głębszych słyszałem, jak mówisz
mantry, kadysze, recytujesz sury
i robisz się dużo większy niż miasto,
z którego cię wyprowadziłem.

Idę przez betonowiska.
Zaćpane światłem wszystko.
Ślizgi są bez skazy – szybkie i słusne.
Nie tak, jak gdy lata temu
podrzucałem żwir na torze.
„Małpi gaj, synku” mówiłeś,
tato.

„Małpi”, powtarzałem. I przyszedł upiór,
gdy piersią wyrzniętem w poręcz.
Od tamtej pory mówię o tobie
pękającymi kośćmi.

Kuntu Zangpo

Ojca pochowałem przez telefon. Transmisji
przewodził mój siostrzeniec. Wystrzył obraz
i podkręcił fonię. Tata stał sobie na desce
w małej, jednonogiej urnie jak oszołomiony
światłem gawron. Potem umieścili go w grobie
jego ojca, gdzie z kolei był grób jego ojca –
gdzie były groby wszystkich ojców. Matka
rozryczała się, gdy gruchnęła Salve Regina
i gdy rabin zaczął dukać kadysz, a lama
kręcił młynkiem tak wartko, że kurz
z okolicznych nagrobków zamienił się w tornado.
Imam siedział na gałęzi i było mu niewygodnie
choć miał miękki dywanik. Szamani
z Buriacji – ci dali czadu. Wielki Czarny
i jego kochanki pili ze spopielatej czaszki.

Jak mówiłem już, tato, jedli cię tak pięknie,
że brakło mi tchu, by łkać.

Dzieciom

Mam zwidy, lekkość głowy, niedobory
magnezu od piwa, potasu, i posuwania
ludzi wokół. Bo nie mam skrzydeł ani desek,
łodzi ani środków na koncie.

Nie mam taty, ani ptasiego taty:
może z ptasim byłoby lepiej?
Z każdym by było, ale nie z tym,
co był. Z matką

jest most, tęcza i stół. I ból bioder, i starość
I krupnik co dwa dni. Zatęchłe prawnuczki,
z których każda: kaka-ata-baba. Potworny
obraz – jak ukwiały wychylają się na żer.

Kaka-ata-baba! Nie wiem, kim jestem
dla nich, ale rączkami dotykają moich ust.
Tak, drogie dzieci, wygląda nicość

Mam pewność,
że kiedyś mnie zjedzą – fantomowe
białka, nukleotydowe błonki.

Morfinki

Tata umierał z morfiną, bo rozkrzewiła
mu się w mózgu i wyrwał sobie kropiółki.
Bo młode gałązki-morfinki techały i puszczały pąki.

Umierał miarowo, bo aparat od tlenu
zepsuł się i syczał: na-raz, na-raz, na-raz.
On naprawdę wierzył, że morfina jest krzewem
o liściach nie amorficznych, tylko regularnych.

Myślał, że będzie git. Że, gdy odepnemy rurki,
damy dyla na szczyt Nanga Parbat.
On z płonącymi płucami,
ja – istniejący na wpół.

Oskrzela

Oskrzela bolą i są pewnie jak ukwiat
albo inaczej: jak piwonია, ale cud kwiatu
im się nie zdarzy, we krwi są tylko słowa.

Miałem problem ze sobą zeszłej nocy,
ale już wyjechał i zabrał bagaże,
a jednak zagrałem na tej strunie,
i słuchajcie, słuchajcie, cień-król tańczył,
w widmowych ciałach znowu było życie.

Ach, no, mówimy o naturze, o kawce,
co przysiadła na balkonie i stuka dziobem
w błękitny talerz z porcelitu.

2006–2020

Po co nam klasyka?

Literatura jest nie tylko obrazem życia, ale też jego częścią. Widać to chociażby w taśmowej produkcji książek, która nigdy nie wyrabiała takich norm jak obecnie. Świat pędzi i zapełnia się stertami niepotrzebnych rzeczy. Przybywa także publikacji. Paradoksalnie są one dostępne w wielobranżowych marketach, aptekach, a księgarnie coraz częściej się zamyka. Można się pogubić, tym bardziej, że dobra literatura również ma się świetnie. Gorzej na tym tle wypada klasyka, kojarzona głównie z lekturami. Czasami się do niej wraca, czasami wypada, gdyż ważna jest dla obycia. Ma ogromne znaczenie, o czym możemy przeczytać w wydanej niedawno książce Italo Calvino. Oprócz kanonu światowego, każdy ma swój własny: dzieła, które wspomina lub odczytuje na nowo. Istnieją także kanony narodowe, szczególnie źle kojarzone. A szkoda, bo gęśmi naprawdę nie jesteśmy. Segregacja, jeśli chodzi o autorów, jest bezlitosna. Niektórzy, jak Kornel Filipowicz, powracają po latach, inni, jak Sergiusz Piasecki, czytani są głównie przez osoby starsze. Jeszcze inni, jak Bogdan Madej, zostali zapomniani. Trudno pojąć, dlaczego Marek Hłasko czy Edward Stachura, tak bardzo popularni jeszcze niedawno, czytani są coraz rzadziej. W dobie renesansu powieści historycznej dzieła Karola Bunscha zjadają grzyby i mole. Po co zatem czytać klasyków? Może ich dzieła zawierają w sobie tajemnicę, pomocną, lecz coraz trudniej uchwytną w dobie pośpiechu i przesyty.

| Paweł Czachor

Krakowskie kalendarium literackie

5 II
1893

W Krakowie urodził się **Roman Ingarden** (zm. 14.06.1970) – filozof, profesor Uniwersytetu Lwowskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego. W centrum jego teoretycznych dociekań stała realistyczna filozofia fenomenologiczna, czego owocem jest dzieło *Spór o istnienie świata*. Był również autorem prac łączących zagadnienia z zakresu teorii estetyki i literaturoznawstwa, m.in.: *O dziele literackim*, *O poznaniu dzieła literackiego*, *Szki-ce z filozofii literatury*, *Studia z estetyki*. Opublikował także pracę z zakresu antropologii filozoficznej pt. *Książeczka o człowieku*, zawierającą przemyślenia dotyczące istoty i natury człowieka, napisaną przystępnym jak na dzieła filozoficzne językiem. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim. Jedną z ulic w Krakowie nazwano jego imieniem.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Witkacy_Roman_Ingarden_1937.jpg

20 II
2003

daniu polskiej literatury mieszczańskiej. Za całokształt pracy naukowej w dziedzinie bibliografii oraz historii literatury otrzymał Nagrodę Państwową II stopnia. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

W Krakowie zmarł **Jan Józef Szczepański** (ur. 12.01.1919 w Warszawie) – prozaik, reporter, esaista, scenarzysta filmowy, tłumacz, podróżnik, z wykształcenia orientalista. Był ostatnim prezesem rozwiązanego przez władze stanu wojennego Związku Literatów Polskich, do końca walczącym o jego istnienie, co opisał w książce *Kadencja*. Jest autorem prozy wojennej (m.in. *Polska jesień*, *Buty i inne opowiadania*), refleksji na temat kryzysu wartości i dylematów moralnych (*Przed nieznanym trybunałem*), piewą ludzi i spraw przegranych, niejednoznacznych moralnie (*Ikar*, *Wyspa*), ale również historii humorystycznych (*Portki Odysa*). Był osobą otwartą na wielość kultur, a swoje rozliczne podróże opisał w serii reportaży. W kwietniu 1997 r. za książkę *Jeszcze nie wszystko* został uhonorowany nagrodą Krakowska Książka Miesiąca. Jest pochowany na cmentarzu parafialnym w Tyńcu.

22 II
1923

W Warszawie urodził się **Andrzej Póltawski** (zm. 29.10.2020 w Krakowie) – filozof, etyk, antropolog, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. W czasie II wojny światowej był żołnierzem AK, powstańcem warszawskim i działaczem podziemia niepodległościowego. Po wojnie zamieszkał na stałe w Krakowie. Jako naukowiec był cenionym uczniem Romana Ingardena, opublikował szereg artykułów i rozpraw na temat ontologicznych podstaw poznania i działania, teorii świadomości, sporu realizmu z idealizmem oraz realistycznej filozofii człowieka. Przez wiele lat współpracował z metropolitą krakowskim Karolem Wojtyłą, późniejszym papieżem Janem Pawłem II, redagując m.in. jego studium *Osoba i czyn*. W 2013 r. ukazała się książka w formie wywiadu z Andrzejem Póltawskim pt. *Filozofia dla życia*. Został pochowany na Cmentarzu Salwatorskim.

8 II
1993

W Krakowie zmarła **Maria Rzepińska** (ur. 14.12.1914 we Lwowie) – historyczka i krytyczka sztuki. W czasie wojny przeniosła się na stałe do Krakowa, gdzie początkowo pracowała w Wojewódzkim Wydziale Kultury i Sztuki jako referent ds. muzeów, była też współzałożycielką „Przeglądu Artystycznego”. Następnie pracowała w Instytucie Sztuki PAN, gdzie zajmowała się tłumaczeniami z języka włoskiego oraz opracowywaniem tekstów źródłowych, wykładała też historię sztuki na krakowskiej ASP. Habilitowała się na Uniwersytecie Jagiellońskim i objęła kierownictwo Międzywydziałowej Katedry Historii Sztuki. Była autorką licznych prac naukowych, specjalizowała się zwłaszcza w sztuce włoskiego renesansu (*Malarstwo cinquecenta*, *Co wiemy o Damie z gronostajem*). Była również autorką monumentalnych monografii: *Historia koloru w dziejach malarstwa europejskiego* oraz *Siedem wieków malarstwa europejskiego*. Została pochowana na Cmentarzu Rakowickim.

10 II
1963

W Krakowie zmarł **Karol Badecki** (ur. 28.01.1886 we Lwowie) – historyk literatury, bibliotekoznawca. Po wojnie przeniósł się na stałe do Krakowa. Był profesorem UJ oraz kustoszem i kierownikiem Oddziału Starych Druków Biblioteki Jagiellońskiej. Specjalizował się głównie w ba-

| opracowanie: **Małgorzata Kosmala**

Pozytywny hit!

Szedłem do Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie na musical 1989 w reżyserii Katarzyny Szyngiera pełen wątpliwości. Nie dość, że kombatanka tematyka, to jeszcze rap... Po spektaklu wyfrunąłem na Planty pełen radości, wzruszeń i wigoru, z postanowieniem, że muszę spektakl zobaczyć ponownie! Na scenie przewijają się obrazy z lat poprzedzających Polski Rok 1980, euforii kilkunastu miesięcy Karnawału Solidarności oraz noc stanu wojennego. Aktorzy doskonale kreują role ważnych – już przecież historycznych – postaci tamtych czasów. Danuta i Lech Wałęsowie, Kuroniowie, Frasyniukowie (ich córki na widowni), Anna Walentynowicz, Henryka Krzywonos (też na widowni), ale i minister Jagielski czy gen. Jaruzelski. Akcja toczy się przy świetnej muzyce i choreografii. Obrazy zmieniają się jak w komiksie! I ta scena – żona Wałęsy w imieniu Lecha, a właściwie kobiet polskich, przyjmuje Nagrodę Nobla... Osobiste wspomnienia, wzruszenia... Takiego spektaklu, tak emocjonalnie oddziałującego na widza nie widziałem nigdy. Reakcja publiczności, początkowo zdystansowana, w końcu nieopanowana.

Gorące i niekończące się oklaski! To spektakl dla wszystkich pokoleń Polaków – ku pokrzepieniu serc w niełatwym czasie XXI wieku...

| Janusz M. Paluch

1989

Scenariusz i reżyseria: Katarzyna Szyngiera, scenografia: Milena Czarnik, muzyka: Andrzej „Webber” Mikosz, choreografia: Barbara Olech, kostiumy: Arek Ślesiński, Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie i Gdański Teatr Szekspirowski

Premiera krakowska: 2.12.2022 r.

FISZKI (089.3)

Niesforni czytelnicy klasyki

Zadajmy sobie wraz z T.S. Eliotem, Z. Herbertem, J.M. Rymkiewiczem, I. Calvinem i J.M. Coetzee pytanie o to, czym jest klasycyzm, kim jest klasyk, dlaczego klasyków czytamy i czym jest klasyka. Po odesłaniu do wykwintnych rozważań czas na przykłady.

Kto z mego pokolenia słyszał sanah wyśpiewującą *Smutno mi, Bozie* (taka dykcja!) albo *Nic dwa razy*, jest gotów ostrzyć pióro i żółć swą na Fejsie wylewać. Bo miliony młodych mieszkańców Internetu wtargnęły na wcześniej omijany dziedziniec „gospodarstwa polskiej poezji”. Nuć po swojemu, więc źle.

Ale, ale – czy Szymborska to już klasyka? No właśnie, kiedyż to i w jaki sposób sklasyfikował niesforny Julek, który bawił się tematami, jak choćby *Snem nocy letniej* Szekspira w *Balladynie*? Kiedy słowo „wieszcz” zaczęło znaczyć to samo co „klasyk”? Ta metamorfoza sprawiła, że Litwin „karczemny”, o którym klasyk całą gębą Kajetan Koźmian pisał także, iż jego „niesforny zapał rozdmuchały brudne litewskie pomywaczki”, stał się wcieleniem niepodległości kultury narodu i mistrzostwa polskiego słowa.

Klasykę ożywiają nowe tłumaczenia, na przykład nierymowana *Boska komedia* prze-

łożona przez Jarosława Mikołajewskiego, może *Karenina* Jana Cichockiego. Klasykę przywołują tytuły nowych utworów, jak *Ulisses* Joyce’a, czy nieśmiertelne figury, jak Niobe zjawiająca się w czarnoleskich *Trenach* i w śląskiej opowieści Alojzego Lyski. Fascynuje *Eneida* opowiedziana przez Dydonę, której głosu użyła Marilù Oliva.

Bez niepokoju, kontestacji i sporu z „przestrzenią dzieł wiecznych” skazani będziemy na wieczny powrót krótkich i pułkawy ekscytacji nowościami, pogoni za wiatrem czy co tam klasyk Kohelet miał na myśli.

| Artur Czesak

PODRÓŻE NIEKONIECZNIE BIBLIOTECZNE

Bardzo literackie uzdrowisko

21 lutego obchodzimy Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego. Rubryka „Po godzinach”, „Podróże niekoniecznie biblioteczne” proponuje, by uczcić go w Nałęczowie. Skąd ten pomysł, przecież to uzdrowisko – zapytacie. I słusznie – odpowiedź i z zachwytem dodam: ale jacy pisarze tam bywali, a Bolesław Prus napisał, że „gdyby każdy choć raz w roku mógł przyjechać do Nałęczowa, to świat byłby lepszy”.

Bez przesady można powiedzieć, że na przełomie XIX i XX w. Nałęczów stał się prawdziwą mekką artystów. Tłumnie przybywali „do wód”, szukając zdrowia, natchnienia i wrażeń. Najbardziej znanymi bywałcami kurortu byli: cytowany Bolesław Prus i Stefan Żeromski. Pierwszy z nich przyjeżdżał tam regularnie przez blisko 30 lat. Często widziano go w Parku Zdrojowym pod-

czas spacerów lub ulubionych przejażdżek welocypedem. Zapisał się w pamięci nałęczowian jako sympatyczny pan w nieodłącznym meloniku, zawsze znajdujący czas na pogawędkę. Dziś możemy przysiąc na ławeczce obok jego pomnika lub odwiedzić poświęcone mu muzeum. Mieści się ono w dawnej ochronce, wybudowanej z funduszy pochodzących ze składek społecznych, dochodów ze spektakli i koncertów oraz wydania zbioru opowiadań z utworami m.in.: Marii Konopnickiej, Bolesława Prusa, Jana Kasprowicza, Stanisława Witkiewicza, Władysława Orkana, Stanisława Wyspiańskiego. Na dokończenie budowy Stefan Żeromski przeznaczył honorarium za *Dzieje grzechu*. Zauroczony miejscem położonym nieopodal należącej do jego żony willi „Oktawia”, nabył tam teren i wybudował letni dom z przeznaczeniem na pracownię. Stała się ona obowiązkowym miejscem na mapie kulturalnej miasteczka, spełniając funkcję salonu literackiego, w którym chętnie bywała nałęczowska bohema. Po śmierci pisarza w 1925 r. Oktawia zdecydowała, że utworzy tam muzeum gromadzące pamiątki po pisarzu. W Nałęczowie dzieciństwo i młodość spędziły: powieściopisarka i poetka, znana przede wszystkim z twórczości dla dzieci i młodzieży, Ewa Szelburg-Zarembina, oraz autorka powieści historycznych Hanna Malewska. Tutaj Henryk Sienkiewicz pisał *Rodzinę Połanieckich* oraz *Ogniem i mieczem*, a jego krewna Jadwiga Łuszczewska – Deotyma organizowała czwartki literackie, podczas których spotykały się m.in.: Antoni Odyniec, Artur Oppman, Jan Karłowicz (twórca *Słownika gwar polskich*). Przyjeżdżali i zachwycali się urokiem Nałęczowa: Zofia Nałkowska, Kazimiera Iłłakowiczówna, Maria Dąbrowska, Kazimierz Brandys, Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Jan Lechoń, Stanisław Witkiewicz, Stanisław Przybyszewski. Zanim w Kazimierzu Dolnym swoją przystań znaleźli Maria i Jerzy Kuncewiczowie, byli częstymi gośćmi w willi Pod Matką Boską. Spotyka-

Ławeczka Bolesława Prusa, w tle Dom Zdrojowy

no tam również Czesława Miłosza i Williama Whartona. Na miejscowym cmentarzu znajdują się groby Michała Elwiro Andriollego – znakomitego malarza i ilustratora oraz wspomnianej już Ewy Szelburg-Zarembiny. Literackie opisy Domu i Parku Zdrojowego, wąwozów lessowych i pejzaży Nałęczowa odnajdziemy w wielu utworach polskich pisarzy i poetów.

Odwiedźcie Państwo te miejsca. Literackie szlaki Nałęczowa zapraszają nie tylko od święta.

**| Tekst: Anna Grychowska
| Zdjęcia: Michał Grychowski**

Płyta nagrobna Michała E. Andriollego

o tam również Czesława Miłosza i Williama Whartona. Na miejscowym cmentarzu znajdują się groby Michała Elwiro Andriollego – znakomitego malarza i ilustratora oraz wspomnianej już Ewy Szelburg-Zarembiny. Literackie opisy Domu i Parku Zdrojowego, wąwozów lessowych i pejzaży Nałęczowa odnajdziemy w wielu utworach polskich pisarzy i poetów.

Wnętrze muzeum Stefana Żeromskiego

Chata Stefana Żeromskiego

Beata Stankiewicz. *Natural Born Artists*

W świecie sztuki funkcjonuje taka figura stylistyczna „urodzony artysta” dla ludzi, którzy mają naturalne zdolności artystyczne, czyli talent. Tym niewątpliwym talentem malarskim obdarzona jest Beata Stankiewicz – absolwentka Wydziału Malarstwa krakowskiej ASP, gdzie w 1998 r. uzyskała dyplom z wyróżnieniem w pracowni Józefa Lucjana Ząbkowskiego. Pracuje cyklami, najczęściej tworząc wielkoformatowe kompozycje olejne, a solidnie opanowany warsztat pozwala jej tworzyć hiperrealistyczne obrazy będące wycinkiem rzeczywistości. Aktualna wystawa artystki w piwnicach Bunkra Sztuki pt. *Natural Born Artists (Urodzeni artyści)* prezentuje cztery ostatnie cykle jej prac, chronologicznie to: *Puste pokoje* (2012–2022), *Dom pracy twórczej* (2017–2022), *Miejsce pracy* (2017–2022) oraz *Dawni mistrzowie* (2022). *Miejsce pracy* to cykl otwierający ekspozycję, poświęcony klimatowi pracowni malarskich znanych powszechnie malarzy, z rodzimych przedstawicieli są tu Jan Matejko i Józef Czapski, z artystów światowego formatu: Cézanne’a, Rothko i Miró, a atelier naznaczone zostały ich obecnością dzięki charakterystycznym meblom, przedmiotom, przyborom, detalom, gdzie dominantą jest światło i kolor, tak istotne dla malarstwa Stankiewicz. *Dawni mistrzowie* z kolei to cykl monochromatyczny, utrzymany w szarościach, przedstawiający m.in. portrety Cézanne’a, Renoira, Giacomettiego, Rodina, Maillola, de Staëla w przestrzeniach miejsc pra-

cy bądź przy pracy. *Puste pokoje* i *Dom pracy twórczej* usytuowane są w osobnej komorze piwnicy, to portrety ascetycznych wnętrz mieszkalnych, silnie naznaczonych nieobecnością człowieka, pustką i nostalgia, gdzie wybrzmiewają akordy napięć światła i cienia, formy i koloru, tu doznajemy iluzji wejścia w obraz. Wystawę wieńczy, chciałoby się powiedzieć, krypta Nowosielskiego, bo pomieszczenie emanuje sacrum – na wprost wisi wielki obraz przedstawiający cerkiew w Białym Borze zaprojektowaną przez Jerzego Nowosielskiego, na przeciwległej ścianie widzimy z góry uchwyconego artystę przy pracy – obraz nosi tytuł *Nowosielski w Starmach*

Gallery z cyklu *Dawni mistrzowie*, a dopełnieniem jest obraz z kilkoma ikonicznymi artefaktami ważnymi dla tego wielkiego artysty, któremu hołd złożyła Beata Stankiewicz. Do 5 marca bieżącego roku można obejrzeć tę nietuzinkową wystawę wybitnej krakowskiej współczesnej malarki – gorąco polecam...

Więcej o artystce na stronie:
<http://beatastankiewicz.pl/>

| Barbara Zajączkowska

Salon Literacki Biblioteki Kraków

Zofia Zarębianka, Bogusław Dopart, ks. Tadeusz Dzik
Fot. Krzysztof Lis

Barbara Gruszka-Zych, Józef Skrzek, Jadwiga Malina
Fot. Krzysztof Lis

Patryk Pufelski, Anna Marchewka
Fot. Krzysztof Lis

Uleczyć samotność

Jedną z najbardziej dotkliwych bolączek ludzi starszych jest samotność. Jak wskazuje Stowarzyszenie mali bracia Ubogich, które od niemal 20 lat wspiera osamotnione osoby starsze, seniorom najbardziej brakuje obecności drugiego człowieka. Stowarzyszenie mali bracia Ubogich prowadzi wolontariat towarzyszący – wspiera 650 samotnych starszych osób z 10 miast: Warszawy, Poznania, Lublina, Pruszkowa, Wrocławia, Świdnika, Krakowa, Łodzi, Tarnowa i Gniezna. W województwie małopolskim wolontariusze Stowarzyszenia opiekują się 107 seniorami.

Wolontariat towarzyszący opiera się na idei długoterminowej obecności wolontariusza w życiu samotnej starszej osoby. Regularny kontakt, rozmowa telefoniczna, wsparcie emocjonalne, wycieczki, odwiedziny, wspólne spędzanie czasu – to tylko niektóre z wielu inicjatyw Stowarzyszenia. Corocznie organizowane są również spotkania wielkanocne i wigilijne przy wspólnym stole. Największymi wartościami, jakie od wolontariuszy otrzymują seniorzy, są poczucie bycia zauważonym, ważnym i wysłuchanym.

Jeśli czujesz się samotny i uważasz, że kontakt z wolontariuszem mógłby być dla Ciebie pomocny i wspierający, zapraszamy do kontaktu z koordynatorkami Stowarzyszenia mali bracia Ubogich w Krakowie.

| Paulina Augustyniak

Odpowiemy na wszelkie pytania dotyczące wolontariatu:

- Zuzanna 506 119 387 / Elżbieta 881 061 864 / Paulina 574 984 934.
- Infolinia ogólnopolska: 600 615 110 (czynna pn.–pt. w godzinach 12.00–14.00).

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

„Z POCZTĄ PRZEZ WIEKI”

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Wystawa kolekcji eksponatów pocztowych. Wędrowka przez stulecia, która przybliży historię Poczty Polskiej zapoczątkowanej 465 lat temu przez króla Zygmunta Augusta.

„MODERNIZM PO KRAKOWSKU CZ. 1” – WYSTAWA FOTOGRAFII RED. JACKA BALCEWICZA

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 3, pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Prezentacja kilkudziesięciu zdjęć obiektów architektury modernistycznej obecnych w przestrzeni Krakowa. Zdjęcia wykonane przez Jacka Balcewicza, fotografika i dziennikarza miesięcznika „Kraków i Świat”.

„ZOOM NA SCENĘ”

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 16, ul. W. Eliasza Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Wystawa fotografii scenicznej Andrzeja Ramasa. Autor fotografii jest jednym z pomysłodawców, współorganizatorem oraz dyrektorem artystycznym Festiwalu Fotografii „Widzi Się” w Starym i Nowym Sączu. Zajmuje się fotografią dokumentalną, artystyczną oraz użytkową. Od ponad dwudziestu lat fotografuje wydarzenia artystyczne w kraju, m.in. Festiwal Muzyki Dawnej w Starym Sączu, Jesienny Festiwal Teatralny, Starosądecki Festiwal Muzyki Dawnej, Pannonica Folk Festiwal, Sącz Jazz Festiwal.

„EWA I ADAM W KRAKOWIE”

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa przedstawia plastyczną opowieść o Ewie i Adamie. To pięć różnych historii stworzonych specjalnie na wystawę przez Irenę Podolak, Nadię Siemek, Iwonę Skupińską, Agnieszkę Srokę i Sylwię Weńską.

„RANCZO POD LASEM” – GALERIA JEDNEGO OBRAZU

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Prezentacja obrazu Marii Bawół, pseud. Margaretka. Artystka jest pasjonatką przyrody związaną z Fundacją Osób Niepełnosprawnych. Tworzy w technice olejnej.

„OCZEKIWANIE” – WYSTAWA PRAC JACKA OŻOGA

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa w cyklu *Rok z Aniołami Jacka Ożoga*. Autor jest grafikiem, malarzem i rzeźbiarzem. Tworzy również instalacje, płaskorzeźby, reliefy i kartki świąteczne. Jest uczniem i wieloletnim współpracownikiem prof. Witolda Chomicza. Od 12 lat prowadzi grupę malarską Otwarta Pracownia Malarska.

„MODERNIZM PO KRAKOWSKU CZ. 2” – WYSTAWA FOTOGRAFII RED. JACKA BALCEWICZA

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 46, ul. B. Limanowskiego 4, tel. 12 20 20 650

Prezentacja kilkudziesięciu zdjęć obiektów architektury modernistycznej obecnych w przestrzeni Krakowa. Zdjęcia wykonane przez Jacka Balcewicza, fotografika i dziennikarza miesięcznika „Kraków i Świat”.

„DZIKIE STORCZYKI POLSKI”

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Wystawa fotografii Moniki i Jarka Malkowskich, członków Krakowskiego Klubu Fotograficznego,

miłośników podróży i wypraw przyrodniczych. Wystawa jest efektem zauroczenia fotografów pięknem orchidei występujących w naturalnym środowisku. Wszystkie storczyki w Polsce podlegają ścisłej lub częściowej ochronie. Mimo to są grupą roślin zagrożonych wymarciem. Autorzy wystawy apelują: „Nie zrywaj! Podziwiaj!”.

BIECZ – RYSUNEK I MALARSTWO

10–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa poplenerowa uczniów wiśnickiego „plastyka”, czyli Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Jana Matejki w Nowym Wiśniczu.

„ŚWIAT NA KORZE MALOWANY”

17–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wystawa malarstwa Edwarda Dudy – artysty samouka, który urodził się w Nowym Targu. Ukończył Szkołę Rzemiosł Budowlanych w Zakopanem, a następnie studia na Politechnice Krakowskiej. Przygodę ze sztuką rozpoczął, mając prawie 60 lat. Wypracował własną technikę oraz styl, tworząc obrazy, rzeźby, instalacje z naturalnych materiałów na deskach, sklejkach, fornirach, korze. Przyjaciele nazywają jego styl eduardiańskim.

KONSULTACJE DLA STUDENTÓW I MATURZYSTÓW

1–28 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Filia nr 45, Czytelnia i wypożyczalnia popularnonaukowa, ul. L. Teligi 24, tel. 797 024 019

Spotkania przygotowujące uczniów do egzaminu dojrzałości oraz studentów do obrony prac dyplomowych. Bibliotekarze pomogą w wyborze tekstów i opracowań literatury, doradzą, jak pracować z tekstem oraz tworzyć bibliografię.

DZIEŃ BAŁWANKA

1 lutego, godz. 17.00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia z cyklu *Zróbmy sobie Dzieło Sztuki!* Uczestnicy z papieru i nakrętek po napojach wykonają bałwanka. Przygotowana zostanie wystawa książek z pomysłami na kreatywne zabawy.

ZABAWY Z NIESAMOWITYMI KSIĄŻKAMI

1 lutego, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia animacyjno-czytelnicze dla dzieci w wieku 4–6 lat. Uczestnicy porozmawiają o nietypowych książkach, wezmą udział w zabawach ruchowych i wykonają pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

PODARUJ MI SERCE

1 lutego, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Zajęcia manualne dla dzieci. Uczestnicy nauczą się wyszywać serce prostym haftem matematycznym.

LITERKOWE ZOO

1 lutego, godz. 17.30

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Warsztaty typograficzne dla dzieci w wieku 5–10 lat. Uczestnicy dowiedzą się, czym jest typografia i jak można ją wykorzystać do tworzenia ilustracji książkowych. Każdy będzie mógł wykonać literkowe zwierzątko.

TWORZYMY WŁASNY TEATRZYK KAMISHIBAI

1 lutego, godz. 17.30

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13D, tel. 797 301 009

Warsztaty literacko-plastyczne. Uczestnicy wysłuchają bajki, a następnie stworzą karty do opowiadania własnych historii metodą kamishibai.

„Z POCZTĄ PRZEZ WIEKI” – WERNISAŻ

1 lutego, godz. 18.15

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Wernisaż wystawy kolekcji eksponatów pocztowych. Wystawa przybliży historię Poczty Polskiej zapoczątkowanej 465 lat temu przez króla Zygmunta Augusta.

ALEKSANDER FREDRO DLA DZIECI

2 lutego, godz. 10.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie literackie dla dzieci w wieku od 6 do 8 lat. Uczestnicy poznają postacie Pawła i Gawła oraz innych bohaterów bajek i wierszy Aleksandra Fredry.

ŚNIEŻYNKOWE CZYTANIE

2 lutego, godz. 10.00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100, tel. 12 417 22 73

Spotkanie dla młodszych dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnikom zostaną zaprezentowane nowości wydawnicze dla dzieci, które można wypożyczyć w Filii nr 15. Dzieci wezmą także udział w zabawach muzyczno-ruchowych i plastycznych.

KTO DZIŚ PISZE NAM TE KSIĄŻKI?

2 lutego, godz. 10.30

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

Uczestnikom zostaną przybliżone sylwetki współczesnych autorów literatury dziecięcej: Doroty Suwalskiej i Michała Rusinka. W trakcie spotkania wysłuchają fragmentów utworów

oraz stworzą własne historie, w czym pomogą im gry *Kości opowieści* oraz *Dixit*.

KLUB DOJRZAŁEGO CZYTELNIKA

2 lutego, godz. 11.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie w ramach Klub Dojrzałego Czytelnika. Uczestnicy będą rozmawiali o życiu i twórczości pisarza, malarza i majora Wojska Polskiego – Józefa Czapskiego.

ZIMOWE POCZYTAJKI

2 lutego, godz. 12.00–15.00

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Głośne czytanie opowiadań i baśni o tematyce zimowej.

„EWA I ADAM W KRAKOWIE” – WERNISAŻ

2 lutego, godz. 17.00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wernisaż wystawy przedstawiającej plastyczną opowieść o Ewie i Adamie. To pięć różnych historii stworzonych przez Irenę Podolak, Nadię Siemek, Iwonę Skupińską, Agnieszkę Srokę i Sylwię Weńską.

NIE TYLKO SMOK WAWELSKI I LAJKONIK

2 lutego, godz. 17.00

Filia nr 31, ul. J.K. Przyby 10, tel. 797 024 026

Warsztaty interdyscyplinarne dla dzieci. Uczestnicy wysłuchają nieznanych krakowskich legend.

NOTATKI DO ODWRÓCONYCH SPOJRZEŃ

– PROMOCJA KSIĄŻKI ADAMA GÓRSKIEGO

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

2 lutego, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,

ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Prowadzenie: Jadwiga Malina.

GRAMY W EUROBUSINESS!

3 lutego, godz. 14.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Spotkanie dla dzieci powyżej 8. roku życia. Uczestnicy rozegrają partię gry *Eurobusiness*. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

FERIE Z BIBLIOTEKĄ – SPOSÓB NA NUDE!

3 lutego, godz. 15.00–19.00

Filia nr 18, ul. ks. K. Siemaszki 31, tel. 797 301 014

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym: głośne czytanie baśni i bajek, pogadanki tematyczne, rozwiązywanie zagadek, zajęcia plastyczne, gry i zabawy stolikowe.

DZIEŃ BAŁWANKA

3 lutego, godz. 17.00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia z cyklu *Zróbmy sobie Dzieło Sztuki!* Uczestnicy z papieru i nakrętek po napojach wykonają bałwanka. Przygotowana zostanie wystawa książek z pomysłami na kreatywne zabawy.

BAL U CECYLKI KNEDELEK

3 lutego, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli wspólne czytanie dla dzieci w wieku 5–7 lat i ich rodziców. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki o Cecylce i jej przygotowaniach do balu, poznają historię karnawału oraz wykonają kolorowe maski.

(Z)RĘCZNI

4 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznaniem różnych technik prac ręcznych.

WALENTYNKOWE INSPIRACJE

6–10 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

biblioteki

Filia nr 42, ul. Agatowa 33, tel. 797 024 015

Warsztaty plastyczne. Dzieci odwiedzające bibliotekę będą mogły wykonać oryginalne kartki walentynkowe z przygotowanych materiałów.

RODZINNE FERIE Z KSIĄŻKĄ

6–10 lutego, godz. 12.00–15.00

Filia nr 47, os. Dywizjonu 303 1, tel. 12 647 28 85

Zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci w wieku 4–7 lat z rodzicami. W programie między innymi czytanie książek o tematyce zimowej, rozwiązywanie zagadek i quizów o zimie, kolorowanki.

BAJKOWE PARY DO PARY

6–14 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

biblioteki

Biblioteka Główna, Wypożyczalnia, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Wyzwanie dla dzieci odwiedzających bibliotekę. Najmłodszy będą mogli sprawdzić, jak dobrze znają bajki, łącząc w pary ich bohaterów.

ZIMOWE POCZYTAJKI

7 lutego, godz. 10.00–12.00

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Głośne czytanie opowiadań i baśni o tematyce zimowej.

KAWALER KSIĘŻYCA – O HENRYKU ZBIERZCHOWSKIM

7 lutego, godz. 17.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Projekcja filmu według scenariusza Sławomira Gowina.

SMOCZY GŁOS

7 lutego, godz. 17.00

Filia nr 31, ul. J.K. Przyby 10, tel. 797 024 026

Zajęcia dla dzieci. Głośne czytanie fragmentów *Scen z życia smoków* Beaty Krupskiej i innych utworów o smoczej tematyce.

WYPRAWA NA GRENLANDIĘ!

8 lutego, godz. 11.00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Uczestnicy dowiedzą się, jak żyje się na Grenlandii, gdzie mieszkają i co jedzą tamtejsi ludzie i czy dzieci polują. Przy użyciu materiałów kreatywnych wykonają pracę plastyczną – mieszkańca Grenlandii. Dzieciom przedstawione zostaną fragmenty książek *Ludzie* oraz *Wokół biegunów*. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

REMBRANDT

8 lutego, godz. 11.00

Filia nr 45, Czytelnia i wypożyczalnia popularnonaukowa, ul. L. Teligi 24, tel. 797 024 019

Wykład Krystyny Maśnik dla seniorów. Na spotkaniu zaprezentowana zostanie sylwetka holenderskiego malarza, rysownika i grafika Rembrandta.

HISTORIA PISMA – ZNAKI CHIŃSKIE I JAPOŃSKIE

8 lutego, godz. 12.00–13.30

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Multimedialne zajęcia na temat historii pisma, przemian, jakim uległy znaki chińskie oraz ich wpływu na języki i kulturę krajów Dalekiego Wschodu. Spotkanie dla dzieci powyżej 10 roku życia.

HU HU HA NASZA ZIMA... NIE JEST TAKA ŻŁA

8 lutego, godz. 16.00–18.00

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnicy porozmawiają o zimowych zabawach, poznają zimowe aktywności ruchowe i wykonają prace plastyczne – bałwanki lub pingwinki.

GRAMY W PLANSZOWE!

8 lutego, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych. Spotkanie dla dzieci w wieku 4–6 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

TWORZYMY WŁASNY TEATRZYK KAMISHIBAI

8 lutego, godz. 17.30

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13D, tel. 797 301 009

Warsztaty literacko-plastyczne. Uczestnicy wysłuchają bajki, a następnie stworzą karty do opowiadania własnych historii metodą kamishibai.

ŚNIEŻYNKOWE CZYTANIE

9 lutego, godz. 10.00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100,
tel. 12 417 22 73

Spotkanie dla młodszych dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnikom zostaną zaprezentowane nowości wydawnicze dla dzieci, które można wypożyczyć w Filii nr 15. Dzieci wezmą także udział w zabawach muzyczno-ruchowych i plastycznych.

SŁOWA I SŁÓWKA

9 lutego, godz. 10.30

Filia nr 20, Oddział dla dzieci, ul. Opolska 37,
tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym. Spotkanie poświęcone językowi polskiemu, w trakcie którego dzieci za pomocą krzyżówki obrazkowej, gry *Słowostwory*, wykreślanek, kolorowanek i innych zabaw poznają ciekawostki o języku ojczystym oraz sprawdzą swoją wiedzę w konkursach.

ZIMOWE POCZYTAJKI

9 lutego, godz. 12.00–15.00

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47,
tel. 797 024 005

Głośne czytanie opowiadań i baśni o tematyce zimowej.

WIECZÓR AUTORSKI ANNY PITUCH – NOWOROLSKIEJ

9 lutego, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Anna Pituch–Noworolska skończyła studia medyczne, pracuje jako pediatra, immunolog kliniczny. Mieszka w Krakowie, który uważa za najpiękniejsze miasto Europy. Jest prezesem krakowskiego oddziału Związku Literatów Polskich oraz członkiem Unii Polskich Pisarzy Lekarzy, prowadzi warsztaty poetyckie pt. *Obraz w lustrze* dla osób chorych na schizofrenię. Opublikowała tomiki: *Bukiety czasu*, *Gotyk*, *Jesienny księżyc*, *Gobeliny* i wiele innych. Prowadzenie: Robert Marcinkowski.

HISTORIA PISMA – EGIPSKIE HIEROGLIFY

10 lutego, godz. 12.00–13.30

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Multimedialne zajęcia na temat historii pisma, budowy i znaczenia „świętych znaków”. Spotkanie dla dzieci powyżej 10 roku życia.

KSIĄŻKA CZYTANA ZMYŚLANI

10 lutego, godz. 14.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Spotkanie dla dzieci powyżej 8. roku życia. Podczas warsztatów uczestnicy z różnych materiałów wykonają książkę sensoryczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

FERIE Z BIBLIOTEKĄ – SPOSÓB NA NUDE!

10 lutego, godz. 15.00–19.00

Filia nr 18, ul. ks. K. Siemaszki 31,
tel. 797 301 014

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym: głośne czytanie baśni i bajek, pogadanki tematyczne, rozwiązywanie zagadek, zajęcia plastyczne, gry i zabawy stolikowe.

WUJASZEK WANIA

11 lutego, godz. 10.00

Filia nr 45, Czytelnia i wypożyczalnia popularnonaukowa, ul. L. Teligi 24, tel. 797 024 019

Spotkanie dla seniorów w cyklu *Teatr w bibliotece*. Uczestnicy obejrzą archiwalne nagranie sztuki Antoniego Czechowa *Wujaszek Wania* pochodzące z zasobów Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej.

GRA-MY!

11 lutego, godz. 10.00–12.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla młodzieży od 12 roku życia.

WARSZTATY TEATRALNE Z KATARZYŃĄ MATWIEJCZUK

11 lutego, godz. 11.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Warsztaty z Katarzyńką Matwiejczuk – pisarką, tłumaczką, autorką sztuk teatralnych dla dzieci i dorosłych. Uczestnicy spróbują swoich sił we wspólnym czytaniu fragmentu sztuki, dowiedzą się, jak wygląda warsztat pracy dramatopisarza.

WALENTYNKA INNA NIŻ WSZYSTKIE!

13 lutego, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Warsztaty robienia kartek metodą iris folding. Zapisy w bibliotece.

ROZKOCHAJ SIĘ! – RANDKA W CIEMNO Z LITERATURĄ

14 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 43, ul. gen. J. Jasińskiego 32, tel. 797 024 002

W walentynki czytelnicy będą mogli wypożyczyć książki–niespodzianki, najpiękniejsze powieści o miłości w literaturze polskiej i światowej.

PÓKI CO, NIEZAMKNIĘTE DRZWI – WIECZÓR AUTORSKI ANDRZEJA KRZYSZTOFA TORBUSA I JURKA ŚWIERCZYŃSKIEGO

14 lutego, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,

ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Andrzej Krzysztof Torbus – poeta, autor książek dla dzieci, tekstów piosenek, współzałożyciel Grupy Poetyckiej TYLICZ.

Jurek Świerczyński – kompozytor, wykonawca piosenki autorskiej, czynny przewodnik beśkidzki, pilot wycieczek, łodzianin. Wraz z muzykami (Piotr Kosiński – gitara i Marcin Kunicki – skrzypce) nagrał pięć płyt.

SERDUCHOWE ZAKŁADKI – ZAJĘCIA DLA SENIORÓW

15 lutego, godz. 12.00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Cykliczne zajęcia dla seniorów pt. *Środek motka*. Podczas warsztatów uczestnicy wykonają szydełkowe zakładki do książek.

PTASZKI W KARMNIKU

15 lutego, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Warsztaty plastyczne dla dzieci. Uczestnicy z różnych materiałów wykonują prace plastyczne. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

SCHIZOFRENIA. CHOROBA CZY POSTRZEGANIE POZAZMYSŁOWE?

15 lutego, godz. 17.30

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,

ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Stowarzyszenie Dziennikarzy RP zaprasza na spotkanie z lekarzem specjalistą Damianem Leszczyńskim, psychiatrą w Szpitalu Klinicznym im. dr. J. Babińskiego w Krakowie. Gość opowie o powstawaniu schizofrenii, ludziach jej doświadczających i o przebiegu przypadłości. Prowadzenie: Eliza Voss.

WSPOMAGANIE ROZWOJU MOWY DZIECKA OD URODZENIA DO 6. ROKU ŻYCIA

16 lutego, godz. 17.00

Filia nr 31, ul. J.K. Przyby 10, tel. 797 024 026

Spotkanie w cyklu *Biblioteczne spotkania z logopedkami*. Zajęcia logopedyczne dla rodzin z dziećmi, które poprowadzą studentki i pracownicy naukowcy Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Podczas spotkania możliwe będzie uzyskanie informacji na temat wspomagania rozwoju mowy dziecka do 6. roku życia, ale także szeroko pojętej logopedii: rozwoju dzieci, problemów z mową, wymową, uczeniem się, koncentracją oraz relacjami społecznymi. Pod okiem kadry naukowej studentki poprowadzą z dziećmi ćwiczenia wykorzystywane w terapii logopedycznej, które mogą stanowić inspirację dla rodziców do zabaw z dziećmi.

ZŁOTE JAJKO

16 lutego, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie dla dzieci, na którym techniką kamishibai przedstawiona zostanie opowieść o pewnej kurze znoszącej złote jajka. Uczestnicy wykonają także pracę plastyczną i miło spędzą czas.

UNOSI SIĘ – WIECZÓR AUTORSKI BERNARDA ŁACHA

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

16 lutego, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,

ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Bernard Łacha – poeta, oligofrenopedagog, katecheta, przyjaciel osób z niepełnosprawnościami. Od 20 lat moderator grupy wsparcia dla młodzieży – Przystanek Przyjaźń, od kilku lat wiceprezes Stowarzyszenia Dobro Dziecka. Od 2008 roku z przerwami publikuje na wielu portalach poetyckich. *Unosi się* to drugi tom poezji Bernarda Łacha, który zadebiutował w 2020 roku tomem *Psalmy*.

Oprawa muzyczna: Zespół „W Dobrym Tonie” w składzie: Kris Kapelan, Sebastian Pająk, Patrycjusz Smoleń. Prowadzenie: Jadwiga Malina.

„ŚWIAT NA KORZE MALOWANY” – WERNISAŻ

17 lutego, godz. 17.00

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wernisaż wystawy malarstwa Edwarda Dudy – artysty samouka, który urodził się w Nowym Targu. Ukończył Szkołę Rzemiosł Budowlanych w Zakopanem, a następnie studia na Politechnice Krakowskiej. Przygodę ze sztuką rozpoczął mając prawie 60 lat. Wypracował własną technikę oraz styl, tworząc obrazy, rzeźby, instalacje z naturalnych materiałów na deskach, sklejkach, fornirach, korze. Przyjaciele nazywają jego styl eduardiańskim.

ZAPŁATA MAŁGORZATY ROGALI

17 lutego, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają o kryminale Małgorzaty Rogali należącym do cyklu powieści o Agacie Górskiej i Sławku Tomczyku.

JAK WSPIERAĆ KONCENTRACJĘ DZIECKA? (WIEK PRZEDSZKOLNY I WCZESNOSZKOLNY)

21 lutego, godz. 17.00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Spotkanie w cyklu *Biblioteczne spotkania z logopedkami*. Zajęcia logopedyczne dla rodzin z dziećmi, które poprowadzą studentki i pracownicy naukowcy Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Podczas spotkania możliwe będzie uzyskanie informacji na temat sposobów wspierania koncentracji dziecka, ale także szeroko pojętej logopedii: rozwoju dzieci, problemów z mową, wymową, uczeniem się, koncentracją oraz relacjami społecznymi. Pod okiem kadry naukowej studentki poprowadzą z dziećmi ćwiczenia wykorzystywane w terapii logopedycznej, które mogą stanowić inspirację dla rodziców do zabaw z dziećmi.

PTASZKI W KARMNIKU

22 lutego, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Warsztaty plastyczne dla dzieci. Uczestnicy z różnych materiałów wykonują prace plastyczne. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

WRĘCZENIE NAGRODY KRAKOWSKA KSIĄŻKA LUTEGO 2023

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

23 lutego, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,

ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wręczenie nagrody Ishbel Szatrawskiej za książkę *Żywo i śmierć pana Hersha Libkina z Sacramento w stanie Kalifornia* oraz spotkanie z autorką. Prowadzenie: Justyna Nowicka.

„OBLICZA PEJZAŻU” – WERNISAŻ WYSTAWY ANNY SZAREK

24 lutego, godz. 19.00

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Wernisaż wystawy prac Anny Szarek. Prace obejmują dotychczasowy dorobek artystki. W prezentowanym zbiorze można podziwiać pejzaż nocny i morski, krajobraz miejski. Artystka posługuje się techniką malarstwa strukturalnego. Bazą obrazów są farby akrylowe, ale oryginalność polega na zastosowaniu dodatkowych materiałów malarskich w celu osiągnięcia wielowarstwowego formatu.

MALOWANIE MGŁY – PROMOCJA KSIĄŻKI ANNY PITUCH-NOWOROLSKIEJ

28 lutego, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,

ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Anna Pituch–Noworolska – profesor pediastra, poetka, pasjonatka fotografowania. Wydała wiele tomików poezji m.in.: *Bukiety czasu*, *Gotyk*, *Jesienny księżyc*, *Wiersze rozsypane*, *Skrzynia pełna wiatru*.

Prowadzenie: Andrzej Walter.

Krakowska Książka Miesiąca

LAUREACI 2022

Przyznawana od 1995 roku Nagroda wyróżnia autorów dzieł związanych z Krakowem lub podejmujących tematy dotyczące Krakowa i regionu

STYCZEŃ

LUTY

MARZEC

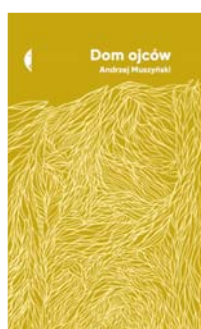
KWIECIEŃ

MAJ

CZERWIEC

WRZEŚIEN

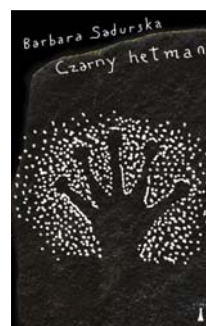
PAŹDZIERNIK

LISTOPAD

GRUDZIEŃ

KONKURS **CZYTELNIK ROKU 2023**

Wypożyczaj książki i audiobooki w Bibliotece Kraków
Zgłoś udział i odbierz Paszport Czytelnika
Zdobądź tytuł Czytelnika Roku!

Więcej informacji:
www.biblioteka.krakow.pl

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ORGANIZATOR:

PARTNERZY KONKURSU: